

't Bieteutje

Driemaandelijks tijdschrift van
NATUURWERKGROEP MARKVALLEI
Jaargang 20 nr. 4 : okt. - nov. - dec. 2001

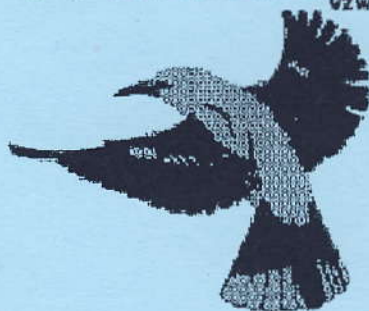
Brosens Jaak
Kerkstraat 48
2328 Meerle

**NATUUR
RESERVATEN**
v.z.w.

VERENIGING voor NATUURBEHOUD
in VLAANDEREN

De Wielewaal
v.z.w.

&

worden

NATUURPUNT

Afgiftekantoor : 2320 Hoogstraten

V.U. : Wim Verschraegen, Heilig Bloedstraat 6, 2320 Hoogstraten

Colofon

't Bieteutje is het kwartaalblad van **NATUURWERKGROEP MARKVALLEI**
Deze werkgroep vormt de koepel van de volgende verenigingen :

- * NATUURPUNT MARKVALLEI VZW
- * J.N.M. MARKVALLEI VZW
- * V.M.P.A. HOOGSTRATEN VZW
- * V.M.P.A. DE KLAMPER VZW
- * V.E.L.T. NOORDERKEMPEN VZW

Natuurpunt Markvallei VZW :

Voorzitter

Drej Oomen
Klein Eyssel 29 a
2328 Meerle
☎ 03/315.02.45 (☎ 0476/53.58.44)

Secretaris

Wim Verschraegen
Heilig Bloedstraat 6
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)

Penningmeester

Jaak Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
☎ 03/315.74.41 (☎ 0495/26.74.41)

Werkgroep Beleid

Dimitri Van Pelt
Moerstraat 48
23203 Hoogstraten
☎ 03/314.35.14 (☎ 0476/90.72.49)

Werkgroep Natuurstudie

Stijn Leestmans
's Boschstraat 17
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.37.84 (☎ 0479/93.21.12)

Werkgroep Reservaten en ondervoorzitter

Jef Leestmans
Moerstraat 27
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.60.14 (☎ 075/69.53.53)

Werkgroep Natuureducatie

Drej Oomen (zie hoger)

J.N.M. Markvallei VZW

Ingrid Brosens
Heilig Bloedstraat 6
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)

V.E.L.T. Noorderkempen VZW

Jan Horsten
Grote Plaats 33
2323 Wortel
☎ 03/314.22.55

Leden van V.M.P.A., V.E.L.T. en van andere Natuurpunt- of JNM-afdelingen kunnen zich abonneren op 't Bieteutje door overmaking van 4 € op rekeningnummer 523-0453829-41 onv. Natuurpunt Markvallei, Kerkstraat 48, 2328 Meerle met vermelding van "'t Bieteutje 2002".

Voorwoord

Op 21 september werd de algemene vergadering gehouden van Natuurpunt. Unaniem werd de nieuwe naam, Natuurpunt Markvallei gekozen. Ons werkingsgebied wordt Hoogstraten en Rijkevorsel.

Het dagelijks bestuur bestaat uit Drej Oomen (voorzitter), Jef Leestmans (ondervoorzitter), Wim Verschraegen (secretaris) en Jaak Brosens (penningmeester). Verder bestaat het dagelijks bestuur uit de afgevaardigden van 4 aparte werkgroepen.

Een eerste werkgroep is de Werkgroep Beleid, onder verantwoordelijkheid van Dimitri Van Pelt. In deze groep zitten o.a. de vertegenwoordigers van de milieuraad, WBE, GECORO en GNOP.

De werkgroep Natuurstudie onder leiding van Stijn Leestmans bestaat uit de verschillende natuurstudiewerkgroepen VWG, PWG, ARVWG, VBWG en ZWG. De contactpersonen van deze deelwerkgroepen kan je vinden in onze colofon. Zij zullen zich hoofdzakelijk toelleggen op inventarisatie- en monitoringsprojecten.

Dan is er nog de werkgroep Reservaten met verantwoordelijke Jef Leestmans die zich o.a. zullen bezighouden met aankopen, opmaken erkenningsdossiers en beheerswerken. Ook de verschillende conservators vallen onder deze werkgroep.

Een laatste groep onder verantwoordelijkheid van Drej Oomen is de werkgroep Natuureducatie. Deze werkgroep houdt zich bezig met de activiteiten, cursussen, afdelingstijdschrift, WEB-site, Jan Spannenburgmuseum, ledenwerving, ...

Indien u zich geroepen voelt om mee te werken in één of meerdere van deze werkgroepen aarzel dan niet om contact op te nemen met de verantwoordelijke. Eén van de volgende weken worden immers verschillende vergaderingen gepland. Naam en telefoonnummer van de verantwoordelijken kan je terugvinden in de colofon.

Wim Verschraegen

Nooit uitgesproken, maar dik verdiend

Natuurpunt neemt het over van Wielewaal en Natuurreservaten. We staan voor een nieuw begin. Onze blik is gericht op de toekomst. Dat is goed, maar laat ons zeker niet vergeten waar we vandaan komen.

Terugblikken is daarom niet slecht en het moment is wellicht goed gekozen om dat nu even te doen. We koesteren de activiteiten, we koesteren de anekdotes en de gezelligheid. Kortom, we kijken terug met een goed gevoel. En toch vergeten we niet dat het niet altijd gemakkelijk was.

We vinden het daarom niet meer dan gepast om DANKJEWEL te zeggen. Dertig jaar geleden, en zo ver moeten we zelfs niet in de tijd terug gaan, was het niet vanzelfsprekend dat je er een visie op nahield die natuurwaarden respecteerde en een gezond leefmilieu verdedigde. Vroeger moest je de barricades op, kreeg je een etiket opgekleefd. Het was dus al helemaal niet vanzelfsprekend dat je deel ging uitmaken van een 'groene' vereniging. De mensen die jarenlang aan het zeel getrokken hebben, activiteiten organiseerden, vergaderingen bijwoonden en de handen flink uit de mouwen staken om de natuur een handje te helpen, verdienen bedankt te worden. Het werd nooit uitgesproken, maar iedereen heeft het dubbel en dik verdiend. Niet alle activiteiten kenden evenveel succes. Maar voor elke activiteit werd moeite gedaan. **Jullie worden dus allemaal bedankt!**

Misschien doet het hier niet terzake en zullen heel wat lezers niet op de hoogte zijn van de zaak. We willen ook LENK (Leefbare Noorderkempen) bedanken. In de jaren zeventig was het de drukkingsgroep die zwaar in de clinch ging om onder andere de Markvallei te beschermen. Ze zijn er niet in geslaagd, konden slechts enkele relictten vrijwaren. Toch zijn zij het geweest die het milieugeweten in de Noorderkempen een eerste keer hebben wakker geschud.

In Hoogstraten en Rijkevorsel hebben we altijd geprobeerd de dialoog open te houden. We zijn daar aardig in gelukt, al hebben we veel te slikken gekregen. We moeten eerlijk zijn, natuur en landschap hebben in de Noorderkempen flinke klappen moeten incasseren. Het is nu aan ons om in Natuurpunt de toekomst in onze regio een groener uitzicht te geven.

Drej Oomen

Onze natuur in een Germaans daglicht

1. Inleiding

Bronnen :

Als we het hebben over het andere geloof dat onze voorouders aanhingen, dus het geloof voor het christendom, kunnen we eigenlijk enkel gissen. We zitten dan bij de Germaanse stammen. Om over hen te leren hebben we eigenlijk enkel bronnen als Tacitus en Caesar (Oorlog in Gallië). Enkele opmerkingen dienen gemaakt te worden over deze bronnen. Tacitus had geen enkele informatie uit eerste hand en is geschreven door de vijand evenals Caesar's oorlog. Dus de betrouwbaarheid laat (zeker wat geloof betekend) waarschijnlijk te wensen over en Caesar handelt eigenlijk totaal niet over geloof, enkel over overwinningen op de Kelten en ontwijkende nederlagen op de Germanen. De andere bronnen die we hebben over Germaans geloof zijn afkomstig uit IJsland. Waar Snorri Sturluson de IJslandse 'Codex Traiectus' (proza-Edda) heeft geschreven. Dit boek handelt over de Noord- Germaanse mythologie. Natuurlijk mag men bij deze bron niet vergeten dat het geschreven is in de dertiende eeuw. Het heidense geloof was reeds een grote eeuw op min of meer vreedzame wijze geheel uitgestorven. Een andere bron is de 'Codex Regius' (Poëzie Edda). Van de periode dat de godsdienst beleefd werd hebben (zo goed als geen) bronnen daar de Germanen eigenlijk niet schreven. Kennis werd mondeling doorgegeven, en dit op alle vlakken, bedoeld om de geest niet te veel te ontlasten. Het is niet zo, dat de Germanen een dom volk waren omdat ze de letterkunst niet gebruikten zoals wij dat doen. In tegendeel, ze hadden er Skalden (dit zijn een soort dichters) die zeer ingewikkeld werk zouden leveren (en groot aanzien verdienden). We hebben er prachtige kunst (vooral metaalwerk en houtsnijwerk). Alle informatie werd (zoals bij de Kelten) mondeling doorgegeven. Als men denkt dat de Noord-Germanen slechts barbaren waren, kijk maar eens naar de schepen die ze produceerden, hiermee lieten ze de gehele 'beschaafde' wereld mijlenver achter in technologie.

Natuurlijk hadden de Germanen ook een geschrift. Het Runenschrift (we onderscheiden 3 vormen, de zogenaamde futhark'en, naar de eerste klanken in dat alfabet). Dit werd op krassende wijze aangebracht op stenen, rotsen, hout, kunst (metaalwerk), wapens, botten, enz... Het zal niet verwonderen dat zeer veel van deze teksten zijn verdwenen daar hout, botten wegrotten. IJzer erodeert en vele edelmetalen zijn in de loop der tijd gesmolten om er munten of sierraden van te maken. Eigenlijk blijven er voor ons enkel nog de rotsen en stenen met runen over. Hierin wordt weinig over hun geloof vermeld. Daar zijn verschillende redenen voor. Ten eerste, de stenen werden meestal opgetrokken ter nagedachtenis van een persoon of een daad. Zodoende handelen ze meestal over een brug die gebouwd is door Olaf of een Helgi die gestorven is tijdens de vikingen. (de vikingen zijn genoemd naar hen die gingen vikingen. D.i. het plunderen en nestelen in andere landen) Ten tweede, zoals nogal logisch, iedereen kende het geloof. Belachelijk het dan nog eens op te schrijven.

Waarom deze tekst ?

Sommigen van jullie zullen zich natuurlijk afvragen wat een tekst over de Germanen in een natuurtijdschrift staat. Dit is enkel een inleiding voor de volgende artikels die ik schrijven zal. Daarin zal ik proberen aan te tonen dat onze vroegere landbewoners een natuurlievend volk waren die leefden met en rond de natuur. Zoals hun geloof zal duidelijk maken stonden ze dicht bij de natuur zoals diegenen die nu van natuur hun hobby (of passie) hebben gemaakt. Van zo'n afhankelijkheid kunnen we enkel dromen. Eigenlijk vrij logisch, daar zij er volledig van afhankelijk waren en er met hun hart en ziel in geloofden. Alle natuurfenomenen probeerden ze op natuurlijke wijze te beantwoorden. Iedereen kent waarschijnlijk wel het clichématige voorbeeld van Donar (Thor) met zijn hamer die onweer veroorzaakt tijdens de jacht op de reuzen. Ze geloofden bij deze wel in het individu Thor, maar eerder als een verpersoonlijking van een natuurelement. Zo hadden alle goden een functie die min of meer aan de elementen te koppelen zijn. Wodan (Odin) aan chaos en Frej aan de vruchtbaarheid. De natuur werd verklaard door hun geloof.

Een ander voorbeeld is de es (Ygdrassil) waarrond de wereld is gebouwd. Het volgende artikel van me zal over deze boom gaan.

Opmerkingen :

De paar komende artikeltjes zullen eigenlijk de interpretatie van mezelf over de Germaanse mythologie neerschrijven. Velen zullen ongeveer hetzelfde beweren, doch anderen niet. Daar niemand weet hoe ze geïnterpreteerd moeten worden ga ik (als min of meer leek) mezelf deze eer niet toe-eigenen. Tevens ben ik er (zoals velen doen) vrij goedkoop van uitgegaan dat het Germaanse geloof (ongeveer) hetzelfde moet geweest zijn dan dat van de Noord-Germanen.

In het eerste deeltje van deze tekst heb ik (min of meer) gezegd dat er vroeger in Vlaanderen Germanen woonden. We hebben altijd op de grens gezeten tussen de Kelten en de Germanen. Er wordt aangenomen dat ten tijde van Caesar de Germanen zich ten noorden van de Rijn bevonden, dus ten noorden van ons. Oorspronkelijk was dit land ook Keltisch, doch tijdens en na de grote volksverhuizingen (+/- 4^e eeuw) is ons land Germaans geworden. De Kelten zijn met geweld van hun land geworpen en een grotendeels andere cultuur en geloof heeft dit land overgenomen. Zodoende zijn onze verre voorouders (van velen toch) Germaans en niet Keltisch.

Bart Hoeymans

Cursus Vogelkennis

In het voorjaar starten we met een cursus vogelkennis. Lesgever is Jef Leestmans. Deze cursus bestaat zowel uit een theorie- en praktijkgedeelte.

Theorie : 16 jan., 30 jan., 13 febr., 27 febr. en 13 maart in
Jan Spanneburgmuseum

Praktijk : 17 febr., 24 maart en 21 april

Kosten : 5 €

Inschrijven voor 1 januari bij Jef Leestmans (03/314.60.14)

De grootste Grote Pimpernel

Graag had ik een nieuwe rubriek begonnen in ons afdelingsblaadje. Als je iets merkwaardigs hebt meegemaakt, gezien, ontdekt, ... en dit op natuursvlak, kan je beroep doen op uw sympathieke reporterke. Bij een natje en een droogje komt deze graag bij u thuis een interviewke doen.

Zo ook het kersverse bruidspaar, dhr. en mevr. Brosens-Knaeps, die een geweldig grote Grote Pimpernel in hun kasteeltuin hadden staan. Het hoeven immers niet steeds de grootste pompoenen te zijn.

Uw reporterke kwam dus ter plaatse :

- Reporterke :* Dag dhr. en mevr. Brosens-Knaeps of mag ik Geert en Katrien zeggen ?
- Brosens-Knaeps :* Doe maar gewoon.
- Reporterke :* Hoe groot is jullie Pimpernel ?
- Geert & Katrien :* 1 m 67 cm 2 mm bij 30 °C
- Reporterke :* Hoeveel bloemen staan erop ?
- Geert & Katrien :* Eén, twee, ... ze zijn niet te tellen, een stuk of 100 !
- Reporterke :* Hebben jullie de Pimpernel speciale meststoffen gegeven ?
- Geert & Katrien :* Hetgeen de vorige bewoner er heeft ingegooid en op 1 m afstand hebben we er een dode duif ingestoken. Een levende zou belachelijk zijn.

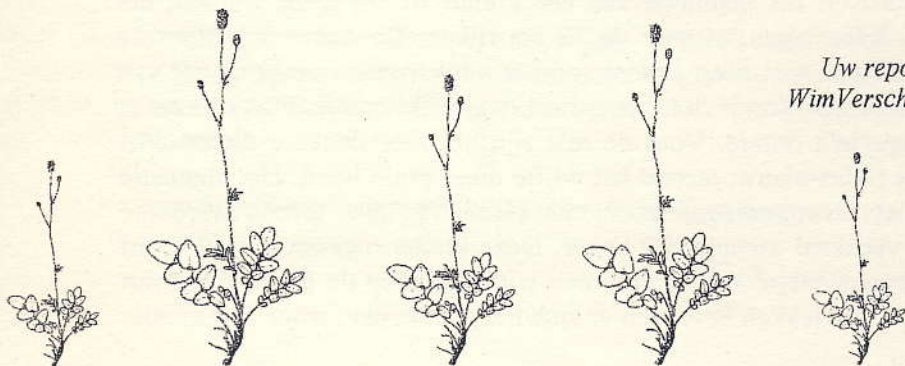
Katrien gaat even de was binnenhalen !

- Reporterke :* Hebben jullie de Pimpernel op een speciale plaats gezet ? Rekening gehouden met lichtinval ?
- Geert & Katrien :* Zeg ge stelt allemaal zo'n lastige vragen en ge moet dat allemaal niet opschrijven. De topkes van de planten groeien naar het licht zodat de bovenste bloempjes wat zon hebben.
- Reporterke :* Praten jullie soms met uwe Pimpernel ?
- Geert & Katrien :* Katrien wel, Geert niet !
- Reporterke :* Wordt de Pimpernel soms geknuffeld ?
- Geert & Katrien :* Niet knuffelen, soms als hij slap hangt, recht binden

- en een stokje geven.
- Reporterke :* Valt het leven van een Pimpernel mee denken jullie?
- Geert & Katrien :* Ja vast en zeker, hij is groot, er is in het begin veel opgetrapt door éné Segers, de burens en Geert. Eerst was hij klein, daarna heeft hij zich herpakt.
- Reporterke :* Zijn er al insecten op afgekomen ?
- Geert & Katrien :* Niet veel opgelet. Als er een wesp op afkomt, ga ik toch lopen !
- Reporterke :* Denken jullie de recordhoogte van de Pimpernel in uwe hof te hebben ?
- Geert & Katrien :* Wij hopen dat.
- Reporterke :* Hopen jullie volgend jaar een nog groter exemplaar te kweken ?
- Geert & Katrien :* Volgend jaar gaan we ervoor, alles geven, veel opspringen in het begin en de beste mest geven.
- Reporterke :* Hebben jullie een troetelnaam voor uwe pimpernel ?
- Geert & Katrien :* Pimpsie !
- Reporterke :* Ik dank u voor dit interview en kunnen we nu dan gaan barbecuen ?

Eèn van de dagen daarna werd thuis de meter ook eens langs onze Grote Pimpernel gehouden. Deze was nog groter en had een hoogte van 1 m 73 cm. De huidige recordhouders zijn echter Jef en Marian met een Pimpernel van 1 m 78 cm of maar liefst 2 m 1 cm samengebonden. Wie doet beter ?

Onze Pimpernelen werden regelmatig bezocht door zweefvliegen, groene stinkwantsen en ons konijn die zeer goed de Pimpernelblaadjes lust.

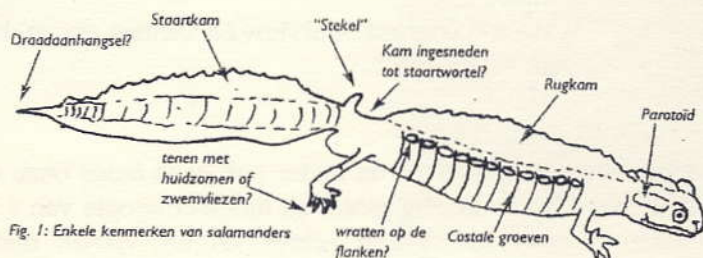
*Uw reporterke,
WimVerschraegen*

Onze watersalamanders

2. Herkenning en biotoop per soort

Eigenlijk is het herkennen van onze inheemse watersalamanders niet zo moeilijk. Het zijn ten slotte slechts 4 soorten. Eigenlijk kunnen er na een tijdje oefenen slechts 2 voor problemen blijven zorgen. Dit zijn het wijfje van de Kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*) en het wijfje (soms ook het mannetje) van de Vinpootsalamander (*Triturus helveticus*).

Wat de biotopen betreft, heb ik slechts de voortplantingsplaatsen aangehaald. Over de biotoopeisen die een salamander stelt in zijn landfase is in de meeste gevallen zo goed als niets geweten.

Ik zal beginnen met het beschrijven van de alpenwatersalamander (*Triturus alpestris*), de bij ons in de streek het meest voorkomend.

-HERKENNING: het mannetje kan een kleine 10 cm groot worden, het wijfje kan daarentegen tot over de 12 cm rijken. De dieren zijn door de kleur van de buik met geen andere soort te verwarren. Vanaf de punt van de staart tot aan de kop is het dier geheel ongevekt oranje. Ook de keel is meestal ongevekt oranje. Voor de rest zijn het zeer donkere dieren. Het mannetje is zwart-blauw, terwijl het wijfje meer bruin heeft. Het mannetje vormt in het voortplantingsseizoen een kleine rugkam, tevens wordt de staart (die vertikaal afgeplat is) hoger. Deze kleine rugkam is geel-zwart geblokt. Tevens ontwikkelt er zich een witte band op de flank, die zwart gevlekt is (deze vlekken bevinden er zich het gehele jaar, maar dan minder

duidelijk). De mannetjes hebben ook een veel grotere cloaca dan het wijfje (voornamelijk tijdens het voortplantingsseizoen). De wijfjes zijn soberder en missen tijdens de voortplanting deze kam (waar zich wel dikwijls een oranje streep bevindt), witte flanken en hoge staart. In deze periode zijn de wijfjes gezwollen door de buik vol eitjes.

-BIOTOOPEISEN: de soort is niet kieskeurig in zijn voortplantingsbiotoop. Ze is op vele poelen aan te treffen. Doch ze verkiezen kleine ($> 100 \text{ m}^2$), visvrije plassen. Liefst met weinig schaduw, doch niet noodzakelijk. Kan ook op plassen met een beschaduwing van 100 % talrijk voorkomen (een voorbeeld bij ons hiervan is de Ramen te Meer). Het water moet liefst dieper dan 20 cm zijn en er wordt voorkeur gegeven aan plassen met veel planten.

Komt voor in weidegebieden, loof- en naaldbossen, parklandschappen, kerkhoven enz... Verspreid zich in het landbiotoop tot $\pm 400\text{m}$ van de waterpartij.

Kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*)

-HERKENNING: volwassen dieren meten een lengte van 6 tot 11 cm. De mannetjes zijn meestal iets groter. De dieren hebben een geel witte buik met zwarte vlekken, die bij de mannetjes duidelijker en groter zijn. De dieren zijn geelbruin van kleur met zwarte vlekken (alhoewel de wijfjes meestal zo goed als egaal geelbruin zijn) die bij de mannetjes veel duidelijker en groter zijn, bij de wijfjes meestal niet meer dan enkele puntjes. De dieren hebben een 5 tot 7-tal lengtestrepen lopen over de kop. Een grote rugkam die begint op de kop en eindigt aan de staartpunt.

-BIOTOOPEISEN: Deze soort is in bijna alle waterpartijen te verwachten. Wel heeft hij graag open gebied. Hij komt voor in poelen, vijvers, sloten, greppels, vennen, ... Wel heeft hij graag kleinere waterpartijen die visvrij zijn. Een diepte van ongeveer een halve meter is ideaal. Liefst schaduwvrije waterpartijen.

Vinpootsalamander (*Triturus helveticus*)

-HERKENNING: onze kleinste watersalamander. Max. 9cm. De soort is gelig-lichtbruin met zwarte vlekken, die zeker niet zo uitgesproken zijn als bij de kleine watersalamander. De vinpootsalamander wordt nogal vaak

verward met het wijfje van de kleine watersalamander maar is van de laatste te onderscheiden door de gele ongevekte keel. Bij de kleine is deze meestal gevlekt. Doch het blijft moeilijk, en regelmatig zal men (bij jonge exemplaren) een waarneming ongedetermineerd moeten laten. De buik van de vinpootsalamander is (meestal ongevekt) geelwit. In de voortplantingsperiode ontwikkeld er zich bij het mannetje een lage rugkam en een hogere staartkam. Typisch voor deze soort is dat de staartpunt plots versmald en eindigt in een draadvormig uiteinde dat tot 8 mm lang kan zijn bij het mannetje en tot 3 mm bij het wijfje. De naam vinpootsalamander dankt het dier aan het feit dat de mannetjes in het voorjaar zwemvliezen ontwikkelen tussen de tenen aan de achterpoot. Wijfjes zijn in deze periode ook vaak gezwollen door de eitjes in de buik.

-BIOTOOPEISEN: deze soort leeft voornamelijk in zandige gebieden (in Hoogstraten bv. in de buurt van de Spreboplassen). Zoals heiden, zandige loof- en naaldbossen. Verder stelt hij weinig eisen aan de waterpartijen. Karrensporen, vennen, vijvers, poeltjes, veedrinkplassen, sloten, enz... eigenlijk kan iedere visvrije en visrijke plas als voortplantingswater dienen. Ook zwemmen ze het liefst in het grote bad ($> 5.000 \text{ m}^2$) doch niet noodzakelijk (een karrenspoor is kleiner). Liever voedselarme wateren met vegetaties en liefst met een redelijke diepte (40cm)

Kamsalamander (*Triturus cristatus*)

-HERKENNING: onze grootste en indrukwekkendste watersalamander. Mannetjes worden 14 cm en wijfjes tot 18 cm. Het zijn zwarte salamanders met een oranje buik met zwarte vlekken. Dit vlekkenpatroon is een individueel kenmerk (vingerafdruk). De keel is donker met witte of gele spikkels. De huid is ruwer dan van de andere watersalamanders. Het paarkleed van het mannetje bestaat uit een gezwollen cloaca en een hoge rug (begint tussen de ogen) en staartkam die aan de basis van de staart van elkaar gescheiden zijn. Het geeft de dieren een imposant uiterlijk en doen ze wat gelijken op een soort draak. De rugkam is diep getand.

-BIOTOOPEISEN: een dier van kleinschalige landschappen. (In Hoogstraten bv. in de buurt van de Halsche-Beemden.) Voortplantingswateren zijn veedrinkpoelen en andere stilstaande wateren. Liefst grotere wateren met een diepte van meer dan 40 cm. Watervegetatie is gewenst, ongeveer de helft van het wateroppervlak is ideaal. De dieren

hebben open water nodig voor de balts en vegetatie voor de eiafzet. Vis is fataal voor de soort.

TIPS :

-Als men zich wil gaan bezighouden met het determineren van salamanders moet men er zich vooraleerst van bewust zijn dat we te maken hebben met beschermde dieren die we eigenlijk niet mogen storen, laat staan vastnemen (ook niet vereist voor een juiste determinatie). Laat niemand zeggen dat je het van mij wel mag.

-Goede lectuur in verband met herkenning hoeft niet duur te zijn. Ik gebruik steeds de **determinatietabel voor amfibieën en reptielen** (voor België) uitgegeven door de JNM (geschreven door Bart Vervust). Het boekje werkt met meerkeuzevragen die je moet beantwoorden, als men deze oplost komt men op de desbetreffende soort uit. Het is **het beste** determinatiewerk voor onze herpetofauna (amfibieën en reptielen) en het goedkoopste. Ik denk niet dat het **100Bef** kost. Reclame is bij deze wel op zijn plaats om u te behoeden voor eventuele dure en foute aankopen.

Volgende keer : de manieren van waarnemen.

Bart Hoeymans

Basiscursus Insecten

Er wordt in 2002 ook een basiscursus insecten georganiseerd. Deze bestaat uit 2 theorie en 2 praktijklessen. Lesgever is Nobby Thys van de nationale werkgroep natuureducatie.

Theorie : 17 mei en 24 mei in Jan Spanneburgmuseum

Praktijk : 26 mei en 15 juni

Kosten : 10 € (leden), 17 € (niet leden)

Inschrijven voor 1 april bij Wim Verschraegen (03/314.47.75)

In juli en augustus wordt ook nog een insectentocht ingericht door natuurpunt Markvallei waar de cursisten kunnen bij aansluiten.

Waarnemingen JNM-kamp La Brenne **21 tot 28 juli 2001**

Vogels

1. aalscholver	28. grote zilverreiger	55. rietgors
2. blauwe reiger	29. heggemus	56. rode wouw
3. boerenzwaluw	30. houtduif	57. roerdomp
4. boomklever	31. huismus	58. roodborst
5. boompieper	32. huiszwaluw	59. roodborsttapuit
6. bosuil	33. ijsvogel	60. slangenarend
7. bruine kiekendief	34. kauw	61. sperwer
8. buizerd	35. kerkuil	62. spreeuw
9. cirlgors	36. kievit	63. steltkluut
10. dodaars	37. klapekster	64. tafeleend
11. ekster	38. kleine karekiet	65. torenvalk
12. Europese kanarie	39. kleine zilverreiger	66. turkse tortel
13. fazant	40. kneu	67. veldleeuwerik
14. fuut	41. knobbelzwaan	68. vink
15. gaai	42. koereiger	69. waterhoen
16. geelgors	43. kokmeeuw	70. wespendif
17. gele kwikstaart	44. koolmees	71. wielewaal
18. geoorde fuut	45. kuifeend	72. wilde eend
19. gierzwaluw	46. kwak	73. winterkoning
20. glanskopmees	47. matkopmees	74. witgatje
21. goudhaantje	48. meerkoet	75. witte kwikstaart
22. grasmus	49. merel	76. witwangstern
23. grauwe klauwier	50. nachtegaal	77. zomertortel
24. groene specht	51. oeverzwaluw	78. zwarte kraai
25. groenling	52. pimpelmees	79. zwarte roodstaart
26. groenpootruiter	53. purperreiger	80. zwarte wouw
27. grote karekiet	54. putter	

Reptielen

1. adderringslang	4. geelgroene toornslang	7. muurhagedis
2. aspisadder	5. hazelworm	8. ringslang
3. Europese moerasschildpad	6. levendbarende hagedis	9. smaragdhagedis
		10. zandhagedis

Amfibieën

1. boomkikker	3. gewone pad	5. rugstreeppad
2. bruine kikker	4. groene kikker	6. springkikker

Zoogdieren

1. beverrat	7. grote hoefijzerneus	13. rosse vleermuis
2. bosmuis	8. haas	14. steenmarter
3. bruine rat	9. huisspitsmuis	15. vos
4. das	10. konijn	16. watervleermuis
5. dwergvleermuis	11. muskusrat	
6. everzwijn	12. ree	

Libellen

1. azuurwaterjuffer	8. grote keizerlibel	17. tengere
2. blauwe
breedscheenjuffer	9. grote roodoogjuffer	pantserjuffer
3. bloedrode
heidelibel	10. houtpantserjuffer	18. vuurlibel
4. bruine winterjuffer	11. kleine
roodoogjuffer	19. weidebeekjuffer
5. bruinrode
heidelibel	12. kleine tanglibel	20. zuidelijke
glazenmaker
6. gewone oeverlibel	13. koraaljuffer	21. zwervende
pantserjuffer
7. gewone
pantserjuffer	14. lantaarntje	
	15. plasrombout	
	16. steenrode
heidelibel	

Dagvlinders

1. adonisblauwtje	11. bruin zandoogje	22. hooibeestje
2. argusvlinder	12. bruine vuurvlinder	23. icarusblauwtje
3. atalanta	13. citroenvlinder	24. kaasjeskruiddikkop
4. blauwe
ijsvogelvlinder	14. dagpauwoog	25. keizermantel
5. bont zandoogje	15. dambordje	26. klein koolwitje
6. boomblauwtje	16. distelvlinder	27. kleine vuurvlinder
7. boswitje	17. dwergblauwtje	28. knoepkruid-
parelmoervlinder
8. braamparemoer	18. geelsprietdikkopje	29. koninginpage
9. bruin blauwtje	19. gehakkelde aurelia	30. koningspage
10. bruin dikkopje	20. groot dikkopje	
	21. groot koolwitje	

31. oranje
luzernevlinder
32. rouwmantel
33. staartblauwtje

34. tijgerblauwtje
35. tweekleurige
parelmoer
36. vals bruin blauwtje

37. witbandzandoog
38. zwartsprietdikkop

Nachtvinders

1. bonte
bessenvlinder
2. denneprocessierups
(rups)
3. eikenblad

4. gamma-uil
5. hageheld
6. kolibrievlinder
7. nachtpauwoog
(rups)

8. rood weeskind
9. sint jansvlinder
10. spaanse vlag
11. veelvraat (rups)
12. wilgenhoutrups

Sprinkhanen en krekels

1. blauwvleugel
2. boskrekkel
3. bruine sprinkhaan
4. gouden sprinkhaan

5. greppelsprinkhaan
6. krasser
7. moerassprinkhaan
8. ratelaar

9. rozevleugel
10. struiksprinkhaan
11. veldkrekkel
12. zuidelijk spitskopje

Overige ongewervelden

1. bidsprinkhaan
2. bloedhaantje
3. glimworm spec.
4. junikever

5. lederbok
6. stinkende
kortschildkever
7. teek

8. vliegend hert

Planten

1. acacia
2. adelaarsvaren
3. affodil
4. agrimonie
5. akkerdistel
6. akkerkers
7. akkerwinde
8. arondskelk
9. asperge
10. basterdklaver
11. bermzegge

12. bevertjesgras
13. bijvoer
14. bitterzoet
15. blaasjeskruid
16. blaassilene
17. blauw glidkruid
18. blauwe
waterereprijs
19. bleke
basterdwederik
20. boomheide

21. borstelkrans
22. bosrank
23. braam
24. breedbladig
longkruid
25. brunel
26. canadese fijnstraal
27. citroenklaverzuring
28. citroenmelisse
29. compassla
30. dubelkelk

31. duifkruid	61. gewoon	103. kruipend
32. duizendknoop	vleugeltjesbloem	stalkkruid
fonteinkruid	62. gewoon	104. kruipende
33. echt duizend-	wilgenroosje	boterbloem
guldenkruid	63. glad vingergras	105. leverkruid
34. echte kamille	64. gladde iep	106. luzerne
35. echte	65. glanshaver	107. madeliefje
koekoeksbloem	66. grauwe wilg	108. margriet
36. echte	67. greppelrus	109. meidoorn
sleutelbloem	68. grote berenklaauw	110. melganze- voet
37. egelsboterbloem	69. grote brandnetel	111. moeras vergeet-
38. engels raaigras	70. grote kaardenbol	mij-nietje
39. fraai duizend-	71. grote klis	112. moerasdroogbloem
guldenkruid	72. grote lisdodde	m
40. gaspeldoorn	73. grote wederik	113. moerasviooltje
41. geelgroene zegge	74. grote weegbree	114. moeraswalstro
42. geknikte	75. grove den	115. mottekruid
vossestaart	76. guichelheil	116. muizedoorn
43. gekroesd	77. haagbeuk	117. muizenoor
fonteinkruid	78. haagwinde	118. noorse esdoorn
44. gekroesde	79. hanepoot	119. paardebloem
melkdistel	80. harig	120. penningkruid
45. gele klaverzuring	wilgenroosje	121. perzikkruid
46. gele lis	81. heelblaadje	122. pitrus
47. gestreepte witbol	82. heggewikke	123. polei
48. geveerd tandzaad	83. hengel	124. ratelaar
49. gewone	84. hoge cyperzegge	125. ridderzuring
bermzegge	85. bokjespeul	126. riet
50. gewone brem	86. hop	127. rietgras
51. gewone eikvaren	87. jacobskruid	128. robertskruid
52. gewone es	88. kamgras	129. rode dopheide
53. gewone	89. kamperfoelie	130. rode klaver
melkdistel	90. kattestaart	131. rode kornoelje
54. gewone rolklaver	91. klaproos	132. ruige zegge
55. gewone waterbies	92. kleefkruid	133. salomonszegel
56. gewone wederik	93. klein glidkruid	134. scherpe
57. gewoon	94. klein hoefblad	boterbloem
biggekruid	95. klein warkruid	135. scherpe zegge
58. gewoon	96. kleine egelskop	136. schietwilg
duizendblad	97. kleine kaardenbol	137. schijfkamille
59. gewoon	98. kleine klaver	138. sikkkelklaver
nagelkruid	99. kleine leeuwebek	139. sint janskruid
60. gewoon	100. kleine pimpernel	140. slangekruid
struisgras	101. knoopkruid	141. sleedoorn
	102. kropaar	

142. slipbladige
ooievaarsbek
143. smalle weegbree
144. spaanse aak
145. spekwortel
146. spiesleeuwebek
147. steenbreekvaren
148. stekelbrem
149. stijve ogentroost
150. struikheide
151. tamme kastanje
152. teunisbloem
153. tijmereprijs
154. tongvaren
155. tormentil
156. valse salie
157. valse voszegge
158. varkensgras

159. veelstengelige
waterbies
160. veenwortel
161. veldzuring
162. verfbrem
163. vertakte
leeuwetand
164. vijfvingerkruid
165. viltganzerik
166. viltige
basterdwederik
167. vlasbekje
168. vlier
169. vogelwikke
170. waterpeper
171. watermunt
172. waternavel
173. waterpest
174. waterpostelein

175. waterweegbree
176. waterzuring
177. weideklokje
178. wilde bertram
179. wilde chicorei
180. wilde marjolein
181. wilde peen
182. wilde tijm
183. witte klaver
184. witte
klaverzuring
185. witte waterlelie
186. wolfspoot
187. wouw
188. zandblauwtje
189. zeeden
190. zeepkruid
191. zomprus
192. zwarte zegge

Vliegend hert

Boomkikker

Klaapekster

Beverrat

Blaassilene

Dialezing over bevers en vleermuizen – 16 oktober

In het eerste deel van deze dialezing gaan we verder in op de terugkeer van de bever in België. Deze grote knager is reeds enkele jaren terug in Wallonië, maar ook, zoals weinigen wellicht weten in Vlaanderen.

We maken kennis met de majestueuze dammen en burchten die deze knagers fabriceren, de bedreigingen en problemen die zich voordeden en het leven van dit interessante zoogdier.

Na de pauze maken we kennis met de wonderlijke wereld van onze nachtelijke fladderaars, de vleermuizen. We gaan dieper in op gedrag, voedsel, jachttechniek en voortplanting, en we maken kennis met de verschillende soorten die bij ons voorkomen.

Afspraak : dinsdag 16 oktober om 20.00 uur in zaal "De Kunstvrienden"
te Merksplas

Jorn Van Den Bogaert

Dialezing La Brenne te Frankrijk – 24 november

La Brenne, een nationaal park gelegen in midden Frankrijk wordt ook wel het land van de 1.000 meren genoemd. In de 1.270 meren of 7.000 hectare water worden karpers, zeelt, voorn, snoekbaar en snoek gekweekt.

Niet te verwonderen dat deze waterpartijen massa's watervogels aantrekken. We maken kennis met zowel het landschap, de vogels, planten, insecten, zoogdieren, amfibieën als reptielen die in dit nationaal park voorkomen.

Afspraak : zaterdag 24 november om 20.00 in het J. Spannenburgmuseum

*Ingrid Brosens
Wim Verschraegen*

Dialezing De Dolomieten – 15 december

Deze dialezing wordt verzorgd door Hugo Van Besauw en Roger Laps, beiden lid van de B.V.N.F. of de Bond Verantwoorde NatuurFotografie.

Door de landschappelijke schoonheid behoren de Dolomieten tot één van de meest geliefde vakantieoordn in de Alpen.

Deze bergketen vormt een fascinerende wereld op zich. Voor de wandelaar die ze met open ogen doorkruist, vormen deze bergen een rijk geïllustreerd leerboek over de geologische geschiedenis van de aarde. De flora wordt gekenmerkt door haar grote variatie aan planten waarvan er vele endemisch zijn.

Tijdens de diareeks volgen we een aantal bergroutes in het Grödner Tal, beter bekend als Val Gardena.

Afspraak : zaterdag 15 december om 20.00 in het J. Spannenburgmuseum

Oproep dialezing eigen leden

Op zaterdag 19 januari houden we onze dia-avond waar eigen leden hun dia's kunnen tonen van wat ze zoal gezien hebben tijdens hun vakanties, excursies, ...

Wie een reeks wil geven dient voor 10 december zich op te geven bij Wim met vermelding van het onderwerp, aantal dia's en de tijd die voorzien moet worden om de reeks te verzorgen.

Bij vele kandidaten kunnen we eventueel nog een tweede avond voorzien.

Wim Verschraegen

BESTELFORMULIER

PLANTGOEDACTIE "BEHAAG ONZE KEMPEN"

Naar jaarlijkse gewoonte organiseert de Natuurwerkgroep Markvallei in samenwerking met het stadsbestuur een plantgoedactie met streekeigen plantgoed. Meer informatie over deze actie vindt u in het gemeentelijk infoblad.

Het plantgoed moet op 17 november 2001 afgehaald worden aan de gemeentelijke werkplaats tussen 9.00u en 11.00u.

U dient te betalen bij bestelling of via overschrijving op: 035-1917716-67.

Dit bestelformulier moet ingeleverd worden bij: Ingrid Brosens en Wim Verschraegen – Heilig Bloedstraat 6 – 2320 Hoogstraten (ingridwim@hotmail.com).

Naam :

Adres.:

..... tel :

	Soort	Prijs	Aantal	Totaal
1.	Zwarte els (60 tot 100cm)	20 BEF	x	=
2.	Ruwe berk (60 tot 100cm)	20 BEF	x	=
3.	Spork (60 tot 90cm)	20 BEF	x	=
4.	Hazelaar (50 tot 80cm)	25 BEF	x	=
5.	Lijsterbes (60 tot 100cm)	25 BEF	x	=
6.	Meidoorn (60 tot 90cm)	25 BEF	x	=
7.	Sleedoorn (60 tot 100cm)	25 BEF	x	=
8.	Vlier (60 tot 90cm)	25 BEF	x	=
9.	Gelderse roos (40 tot 70cm)	25 BEF	x	=
10.	Boswilg (60 tot 100cm)	25 BEF	x	=
11.	Egelantier (60 tot 100cm)	25 BEF	x	=
12.	Gewone es (60 tot 100cm)	25 BEF	x	=
13.	Zoete Kers (60 tot 90cm)	30 BEF	x	=
14.	Winterlinde (60 tot 90cm)	35 BEF	x	=
15.	Zomereik (50 tot 80 cm)	35 BEF	x	=
	SUBTOTAAL (1-15)			=
	Subtotaal > 4000 BEF	- 10 %	-	=
	Subtotaal > 10000 BEF	- 25 %	-	=

	Soort	Prijs	Aantal	Totaal
16.	Lombarts Calville (appel, 250cm) *	480 BEF	 x	=
17.	Notarisappel (appel, 250cm) *	480 BEF	 x	=
18.	Sterappel (appel, 250cm) *	480 BEF	 x	=
19.	Triomphe de Vienne (peer, 250cm) *	480 BEF	 x	=
20.	Beurré Alexander Lucas (peer, 250cm) *	480 BEF	 x	=
21.	Conférence (peer, 250cm) *	480 BEF	 x	=
22.	Queen Victoria (grote rode pruim, halfstam 175 cm) *	400 BEF	 x	=
23.	Sainte Cathérine (kleine gele pruim, halfstam 175 cm) *	400 BEF	 x	=
24.	Bigarreau Napoleon / Witbuik (kers, 250cm) *	480 BEF	 x	=
25.	Kernielse zwarte (wijnkers, 250cm) *	480 BEF	 x	=
26.	Fruitboom-steunpaal (kastanje hout, 250 cm)	130 BEF	 x	=
27.	Mispel (éénjarige laagstam, 60-80 cm)*	220 BEF	 x	=
28.	Rode bes (5 tot 8 takken, 60 cm)	60 BEF	 x	=
29.	Stekelbes / Kruisbes / Knoezel (5 tot 8 takken, 60 cm)	80 BEF	 x	=
30.	Zwarte bes (5 tot 8 takken, 60 cm)	60 BEF	 x	=
31.	Tamme kastanje (60 tot 100cm)	50 BEF	 x	=
32.	Notelaar (80 tot 120 cm)	80 BEF	 x	=
33.	Haagbeuk (50 tot 80cm)	30 BEF	 x	=
34.	Beuk (groen) (50 tot 80cm)	35 BEF	 x	=
35.	Tuinpakket VOGELBOSJE (5x meidoorn, 5x hazelaar, 5x vlier, 5x zwarte els, 5x lijsterbes, 5x boswilg)	600 BEF	 x	=
36.	Tuinpakket BLOESBOSJE (8x spork, 8x lijsterbes, 8x meidoorn, 3x sleedoorn, 3x vlier)	600 BEF	 x	=
37.	Infobrochure Plant- en Snoeitips	70 BEF	 x	=
	SUBTOTAAL (16 – 37)			=

Subtotaal (1 – 15) – eventuele korting	=
Subtotaal (16 – 37)	=
TOTAAL	=

* Zolang de voorraad strekt

NATUURLIJK KOKEN

Probeer eens iets met bessen!

LIJSTERBESSEN

- Laat een aantal Lijsterbessen gedurende drie weken in azijn rondzwemmen. Zeef de bessen er uit en gebruik de azijn voor vinaigrettes. Je weet niet wat je proeft!
- Lijsterbes-met-feestneust volgens de Duitsers:
Was 500 g lijsterbessen, plet ze met een vork en doe ze in een glazen weckpot. Roer 250 g suiker doorheen de moes; leg er een handdoek over en laat alles twee dagen staan. De derde dag giet je een liter brandewijn (eau de vie) over de lijsterbessenbrij, doe je er 5 jeneverbessen bij en laat je alles een maand staan. Na een maand filter je het mengsel en kan je eens voorzichtig proeven. Als je de drank niet zoet genoeg vindt, kan je er nu nog wat suiker bij doen. Daarna nog veertien dagen laten staan en dan... gezondheid! Vergeet tijdens het rusten niet om regelmatig met de fles te schudden.

KORNOELJE

Als je deze bessen wil gebruiken moet je er wel op letten dat je de *cornus mas* (gele kornoelje)-bessen plukt, want de bessen van de *cornus sanguinea* (de rode kornoelje) zijn licht giftig. Daarom heten die trouwens ook duivelsbessen.

Pluk de rijpe bessen, was ze en kook ze even op. Pers ze door een neteldoek en doe er suiker bij (0,5 kg suiker per liter sap). Laat alles eventjes koken. Daarna giet je de siroop in glazen potjes, sluit ze af en zet ze ondersteboven weg. Je kan deze siroop zo langer dan één jaar bewaren. Kornoeljesiroop is lekker op pudding, ijs, pannenkoeken, en... bij wijn. Doe een laag van 2 cm in een wijnglas en gier er rode of droge witte wijn over.

UIT: "feestelijk koken met onkruid" van Daniëlle Houbrechts
Uitgegeven bij Lannoo

Meer verrassende recepten in het volgende Bieteutje.
Ingrid

Zin in een bestuursfunctie bij JNM of natuarpunt?

NATUURPUNT

Zoals je al in het voorwoord kon lezen werd het nieuwe bestuur voor 2002 alvast verkozen. Actieve helpers zijn echter nog altijd welkom. Je kan helpen het beleid van natuarpunt te bepalen door je aan te sluiten bij één van de werkgroepen.

Heb je hierin interesse neem dan voor 10 oktober 2001 contact op met de verantwoordelijke van jouw uitverkoren werkgroep.

* WG Beleid	Dimitri Van Pelt
* WG Natuurstudie	Stijn Leestmans
* WG Reservaten	Jef Leestmans
* WG Natuureducatie	Drej Oomen

JNM

Naast natuarpunt is ook JNM aan een nieuwe bestuursverkiezing toe. Ben je gemotiveerd voor een bestuursfunctie bij JNM dan schrijf je een briefje naar Ingrid Brosens. Schrijf er natuurlijk wel bij welke functie(s) je wil doen. Dit briefje moet voor 25/11/2001 bij Ingrid zijn. De verkiezing is op 1/12/2001 op de volgende JNM-vergadering.

Denk eraan: je moet in de loop van 2002 wel 16 jaar worden, anders kom je niet in aanmerking. Wil je voorzitter, secretaris of ping worden, dan moet je zelfs 18 jaar worden.

We zoeken kandidaten (m/v) voor:

voorzitter

secretaris

ping (penningmeester)

piepverantwoordelijke (verantwoordelijke PiWG)

redactie "piepteut"

piepbegeleiding

matras (materiaalassistent)

natuurbehoudssecretaris

natuurhistorisch secretaris

milieubehoudssecretaris (verantwoordelijke MWG)

pers & promotie-verantwoordelijke

verantwoordelijken voor natuurhistorische werkgroepen

Waarnemingen

Datum	Soort	Aant.	Plaats	UTM	Waarn.
4/04/2001	Draaihals	1	Zoerselbos	FS/17,80	Bart H.
5/04/2001	Draaihals		Zoerselbos	FS/17,80	Bart H.
6/04/2001	Bruine kiekendief	1	Desta	FT/25,00	Bart H.
7/04/2001	Bruine kiekendief	1	Mind., St. Clemenstr.	FS/22,98	Bart H.
23/04/2001	Zwarte wouw	1	Ho., Bosstr.	FS/22,96	Bart H.
3/05/2001	Ijsvogel	1	Merksplas Kolonie	FS/27,91	Bart H.
5/05/2001	Geoorde fuut	2	Kalmth.H., Van Gansenvan	FS/00,93	Bart H.
6/05/2001	Geoorde fuut	2	Kalmth.H., Van Gansenvan	FS/00,93	Bart H.
6/05/2001	Bruine kiekendief	1	Kalmth.H., Brandtoren	FS/00,93	Bart H.
6/05/2001	Zwartkopmeeuw	1	Kalmth.H., Brandtoren	FS/00,93	Bart H.
10/05/2001	Krooneend	1	Wortel Kolonie	FS/27,97	Bart H.
13/05/2001	Wespendief	3	Maxburg	FS/18,99	Bart H.
13/05/2001	Verwitsnuit	25	Wortel Kolonie	FS/27,97	Bart H.
19/05/2001	Nachtzwaluw	2	Groot schietveld	FS/12,92	Bart H.
21/05/2001	Wespendief	1	Wortel Kolonie	FS/26,96	Bart H.
21/05/2001	Bont dijkopje	4	Wo-Kol + Schootsen Hoek		Bart H.
21/05/2001	Verwitsnuit	10	Wortel Kolonie	FS/27,97	Bart H.
21/05/2001	Verwitsnuit	1	Wortel Kolonie	FS/25,96	Bart H.
22/05/2001	Bont dijkopje	13	Wo-Kol + Schootsen Hoek		Bart H.
22/05/2001	Verwitsnuit	2	Wortel Kolonie	FS/27,97	Bart H.
23/05/2001	Bont dijkopje	20	Wo-Kol + Schootsen Hoek		Bart H.
23/05/2001	Verwitsnuit	2	Wortel Kolonie	FS/27,97	Bart H.
25/05/2001	Bont dijkopje	43	Wo-Kol + Schootsen Hoek		Bart H.
26/05/2001	Bont dijkopje	65	Wo-Kol + Schootsen Hoek		Bart H.
26/05/2001	Verwitsnuit	120	Wortel Kolonie	FS/27,97	Bart H.
27/05/2001	Kluut	2	Bleeke heide (NL)	FT/27,05	Bart H.
27/05/2001	Geoorde fuut	1	Bleeke heide (NL)	FT/27,05	Bart H.
27/05/2001	Zomertaling	2	Bleeke heide (NL)	FT/27,05	Bart H.
28/05/2001	Bont dijkopje	28	Wortel Kolonie	FS/25,96	Bart H.
1/06/2001	Verwitsnuit	25	Duivelskuil	FS/25,85	Bart H.
7/06/2001	Zwartkopmeeuw	2	Minderhout	FS/22,98	Bart H.
8/06/2001	Zwartkopmeeuw	2	E-19put	FS/19,98	Bart H.
9/06/2001	Oeverzwaluw	x	Desta	FT/25,00	Bart H.
9/06/2001	Oeverzwaluw	x	Desta	FT/25,00	Bart H.
9/06/2001	Oeverzwaluw	x	Desta	FT/25,00	Bart H.
9/06/2001	Blauwborst	3	Desta	FT/25,00	Bart H.
9/06/2001	Oeverzwaluw	x	Desta	FT/25,00	Bart H.
9/06/2001	Bosbeekjuffer	4	Halsche Beemden	FS/26,98	Bart H.
12/06/2001	Zwartkopmeeuw	2	Achterbroek	FS/06,95	Bart H.
12/06/2001	Ijsvogel	2	3-gezusters	FT/21,03	Bart H.
16/06/2001	Weidebeekjuffer	140	Merkske	FS/23,99	Bart H.
16/06/2001	Weidebeekjuffer	106	Merkske	FS/23,98	Bart H.
16/06/2001	Metaalglanslibel	2	Merkske	FS/23,98	Bart H.
16/06/2001	Weidebeekjuffer	58	Merkske	FS/24,98	Bart H.
16/06/2001	Metaalglanslibel	1	Merkske	FS/24,98	Bart H.
16/06/2001	Weidebeekjuffer	43	Merkske	FS/24,99	Bart H.

16/06/2001	Metaalglanslibel	1	Merkske	FS/24,99	Bart H.
16/06/2001	Weidebeekjuffer	25	Merkske	FS/25,98	Bart H.
20/06/2001	Koninginnepage	5	Minderhout	FS/22,98	Bart H.
10/07/2001	Weidebeekjuffer	50	Halsche Beemden	FS/26,98	Bart H.
15/07/2001	Verwitsnuit	2	Duivelskuil	FS/25,85	Bart H.
15/07/2001	Koraaljuffer	1	Duivelskuil	FS/25,85	Bart H.
15/07/2001	Koraaljuffer	20	Wortel Kolonie	FS/27,97	Bart H.
15/07/2001	Verwitsnuit	1	Wortel Kolonie	FS/27,97	Bart H.
18/07/2001	Ligusterpijlstaart	1	Minderhout	FS/22,98	Bart H.
22/07/2001	Glasvleugelpijlstaart	1	Minderhout	FS/22,98	Bart H.
29/07/2001	Kleine roodoogjuffer	5	Bonte Klepper	FS/20,88	Bart H.
29/07/2001	zwarte wouw	1	Meer, Ipenrooy		Jaak B./Ria V.A.
2/08/2001	Weidebeekjuffer	20	Het Groeske (Merkske)	FS/23,99	Bart H.
15/08/2001	Kleine roodoogjuffer		Mind., Halsche-Beemden	FS2698	Wim V.
15/08/2001	Weidebeekjuffer	5	Mind., Halsche-Beemden	FS2698	Wim V.
15/08/2001	Vuurlibel	1	Wortel-Kolonie		Wim V.
23/08/2001	Bruine glazenmaker	1	Zundert, vogelrev. centr.		Bart H.
23/08/2001	Kleine roodoogjuffer	30	Zundert, vogelrev. centr.		Bart H.
27/08/2001	Ooievaar	38	Wortel Kolonie	FS/26,96	Bart H.
29/08/2001	Kruisbek	1	Wortel Kolonie	FS/27,97	Bart H.
29/08/2001	Kleine vos	1	Minderhout	FS/22,98	Bart H.
1/09/2001	Ijsvogel	1	Halsche Beemden	FS/26,98	Bart H.
6/09/2001	Hoornaar (nest)		Wortel Kolonie	FS2797	Bart H.
13/09/2001	Meekrapvlinder	1	Minderhout	FS/22,98	Bart H.
14/09/2001	Ijsvogel	1	Grote Markmeander	FT/22,04	Bart H.

De volgende waarnemingen worden verwacht bij
Wim Verschraegen voor 21 december 2001

Cursus bosbouwbekwaamheid

Deze cursus start vanaf zaterdag 17 november te Antwerpen, Gent, Groenendaal en Diepenbeek

Kostprijs 180 Euro

Voor studenten en werkzoekende 153 Euro

Deze cursus behandelt o.a. bosbouw, natuurbeheer, visstandsbeheer en een getuigschrift van deze cursus is vereist indien je bos- of natuurwachter wil worden.

Meer inlichtingen bij Jef Leestmans of Bart Hoeymans

Conservators :

De Halsche Beemden

Tom Verschraegen
Abelenstraat 11/2
3500 Hasselt
☎ 0486/28.50.96

Jan Spannenburgmuseum

Jaak Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
☎ 03/315.74.41

PiepWerkGroep (Pi.W.G.) JNM

Eva Van Loock
Tinnenpotstraat 14
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.33.53

Hoofdredacteur 't Bieteutje :

Wim Verschraegen
Heilig Bloedstraat 6
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)
ingridwim@hotmail.com

Contactpersonen deelwerkgroepen van Werkgroep Natuurstudie :

VogelWerkGroep (V.W.G.)

Bart Hoeymans
Sint Clemensstraat 8
2322 Minderhout
☎ 03/314.48.48

ZoogdierenWerkGroep (Z.W.G.)

Dimitri Van Pelt (zie hoger)

PlantenWerkGroep (P.W.G.)

Jack Govaerts
Donckstraat 12
2321 Meer
☎ 03/315.71.85

Amfibieën-, Reptielen en Vissen WerkGroep (A.R.V.W.G.)

Bart Hoeymans (zie hoger)

Vieze BeestjesWerkGroep (V.B.W.G.) of Werkgroep Ongewervelden

Wim Verschraegen (zie hoger)

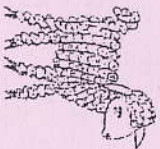
**NATUURWERKGROEP
MARKVALLEI**

www.markvallei.com

Reservatenfonds Markvallei : 035 - 1758415 – 40

Piepertentje

Speciaal voor onze piepertjes

Hello piepertjes!!!!!!!!!!!!!!

Tja, de vakantie zit erop. En de school is natuurlijk al terug bezig. We voelen ook allemaal dat het herfst wordt. Er valt al weer veel regen en het is veel kouder. Waren we toch nog maar daar in het lekker warme Frankrijk gezellig met z'n allen op kamp...

Maar liefste piepertjes, niet getreurd!!!! Gelukkig zijn wij er nog! In deze Piepteut kan je nog eens lekker genieten van het kamp door alle herinneringen die erin staan. En er staat natuurlijk nog veel meer in deze piepteut, dus ga maar snel kijken...

Dikke kussen van de piepbegeleiding

Piepweekendje!!!

Ons piepweekend komt er dus aan! Hier zijn enkele dingen die je nu al best weet!

Waar?

In de Maarschalk in Meer

Wanneer?

We beginnen op vrijdagavond 26 oktober en het zal gedaan zijn op 28 oktober in de late namiddag..

Wat moet je nu doen?

Je inschrijven bij Eva voor **12 oktober!!** En dan zal je later een boekje, dat wij de convo noemen, ontvangen met alles wat je moet weten.

Dus inschrijven is de boodschap!!! Als je niet heel het weekend kan komen, is dat geen probleem. Je kan gerust een deel van het weekend meedoen. Maar dan moet je je ook zeker inschrijven en dat dan even vermelden!

Nog enkele weetjes...

Er zijn heel wat nieuwe piepers bijgekomen en er zijn er nog enkele die niet echt lid zijn van de JNM. Je moet namelijk lidgeld betalen. Hoe je dat nu juist moet doen, vind je in de Bieteut. En als je dan lid bent, krijg je nog het "kikkertje" aan. Dat is het tijdschrift van JNM-nationaal en dat krijgen alle piepers van Vlaanderen die lid zijn!

Voor diegene die van internetten houden, heb ik ook een leuk dingetje dat je moet weten. Onze allerfantastische Stef heeft voor al de piepers van de JNM van Vlaanderen een website gemaakt. Je moet er zeker is gaan kijken!!!! Hij is te vinden op www.jnm.be/piep. En vergeet geen berichtje achterlaten!

Kamp – Kamp – Kamp – Kamp

Het kamp is wel gedaan, maar om dit fantastische kamp zeker niet te vergeten, zijn hier nog enkele herinneringen!

Wist-je-dat...

- Den Dries koeien ziet die de polonaise dansen?
- Maar ook stapeltjes koeien werden door Dries waargenomen?
- Eva en den Stef dus echt wel een superbed hadden in hun tentje!!! Als we dat geweten hadden...
- Joke echt wel een superopperdanskabouter wordt en Silke, Jelke en Jana de superdanskabouterjes!
- Den eiffeltoren volgens Chiel tegenwoordig bollen heeft?
- Er meerder eiffeltorens zijn?
- We wel heel vaak in rappel zijn geweest met onze heen- en terugrit?
- Stef 's nachts naar libellen op zoek is (vooral paars met gele dan)?
- Tom het meestal heel relax aan doet?
- Lieke, Jana, Silke en Loes voor de eerste keer mee op kamp waren?
- We een kei cool communicatiemiddel (lange buis) hebben uitgevonden en dus super slim zijn?
- Stijn niet graag 's morgens wakker wordt, maar dat heeft hij geweten!
- De stunk heel praktisch is, maar stiekem toch ook wel heel gek?
- Een cassetje met Franse liedjes mensen soms horendol maakt?
- Jana de jongste was op kamp en Wim de oudste?
- Het geniale buske uiteraard het geniaalste was en dus de buskwis hebben gewonnen?
- Springkikkers en zandhagedissen gewoon tussen de tentje liepen?
- We een goeie kampeer/cafébaas hadden hoewel hij volgens sommige kierewiet was
- Chiel zeker terug wilde komen omdat hij onmiddellijk "aanpapte" met de dochter van den baas?
- We nen hele toffe en geniale excu hadden? (????????)
- Het soms leek dat we door het snikhete weer in één of andere exotische streek zaten?
- Ons pasgetrouwd - kookkoppel Geert en Katrien voortreffelijke gerechten serveerden?
- Dat dit kamp natuurlijk weer super leuk was?

Silke!

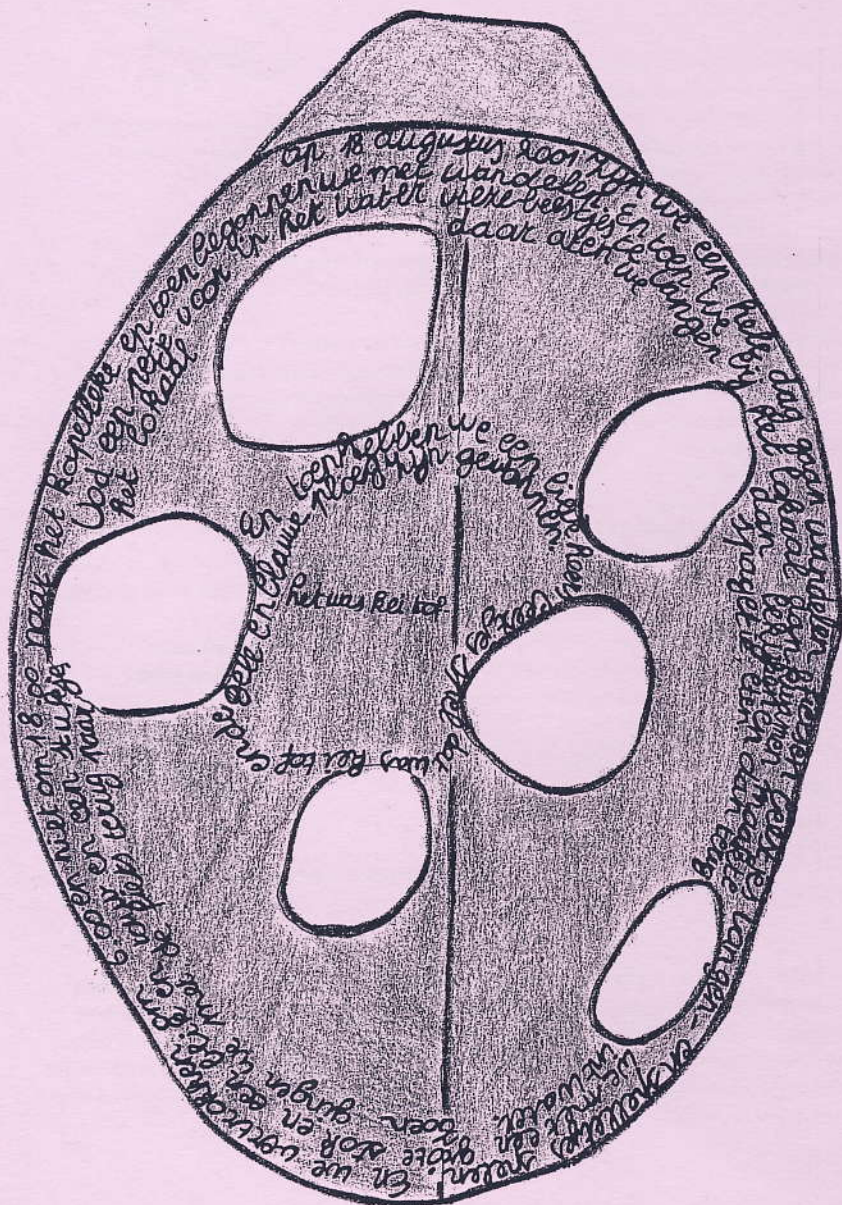

Volgens ons vond Silke het ook zeker plezant. Ze heeft er dan ook een artikeltje over geschreven. Ze krijgt dan ook nen hele dikke kus van de piepbegeleiding!

Ik vond het kamp heel tof. Vooral het zwemmen en het wandelen want we kregen een netje en toen konden we vlinders vangen. En Chiel had een vriendinnetje. En de spelletjes waren ook heel leuk en Eva was ook leuk en goed dat An er was voor al de pijn op te lossen. En het eten was ook wel lekker, maar toen de andere dag toen 's morgens mochten we met Jorn mee naar de muizenvallen te kijken. En 's morgens toen ging Geert en Katrien elke morgen brood halen. Toen we terug naar huis gingen sliep bijna iedereen behalve de chauffeur.

Groetjes en dikke knuffels van Silke

Joke heeft ook een verslagje gemaakt, maar wel niet over het kamp. Ze heeft er eentje gemaakt over de dagactiviteit die uiteraard ook superplezant was!!!
Ze krijgt dan ook natuurlijk van de hele piepbegeleiding nen helen dikke kus!

ACTIVITEITENKALENDER

oktober 2001

TREKTELLEN

Waar ? Wanneer? Iedere dag van oktober vanaf zonsopgang, aan De Hees, Rijkvorseelsebaan in Sint Lenaarts. (komende van Hoogstraten na het kapelletje aan de rechterkant, de eerste weg links.)

5 – 6 – 7 oktober 2001:

TROLLENFEEST JNM

Meer informatie vindt u in 't Kikkertje of bij de piepbegeleiding.

6 en 7 oktober 2001:

PADDESTOELENTENTOONSTELLING

Waar ? Wanneer? Telkens van 10 tot 17 uur in het Peerdsbos, Kindervreugd, Bredabaan 89, 2930 Brasschaat.

Organisatie: KAMK (Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring)

13 – 14 oktober 2001:

WATERVOGELTELLING

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (03 314 48 48)

Organisatie: Vogelwerkgroep-Markvallei

zondag 14 oktober 2001:

GEZINSWANDELING "DEN ROOY"

Waar ? Wanneer? Om 14 uur aan domein Den Rooy te Meerle

Verantwoordelijke: Marcel Adriaensen (03 315 90 40)

Organisatie: BGJG + Natuurwerkgroep Markvallei

dinsdag 16 oktober 2001:

DIA-LEZING "BEVERS EN VLEERMUIZEN"

Waar ? Wanneer? Om 20 uur in zaal De Kunstvrienden in Merksplas

Verantwoordelijke: Jorn Van den Bogaert (0496 45 80 85)

Organisatie: Wielewaal De Kievit

dinsdag 23 oktober 2001:

KENNISMAKING MET VELT

Een kennismaking met Velt en uitwisseling van ervaringen met teelt en biologische zaden.

Waar? Wanneer ? Om 20 uur in refter Gemeenteschool Wortel (ingang Kerkpad)

26 tot 28 oktober 2001:

HERFSTWEEKEND JNM

Het piep-ini-weekend dit voorjaar werd dan wel afgelast wegens mond-en-klauwzeer, maar hier komt de waardige vervanger!

Waar ? Wanneer? Om 19 uur in De Maerschallck, Mosten in Meer

Verantwoordelijke: Eva Van Looock (03 314 33 53)

Organisatie: JNM-Markvallei

Inschrijven: Voor 12 oktober bij Eva

Deelname: Gratis.

maandag 5 november 2001:

INFO-AVOND REGENWATER VELT

Info-avond "Hergebruik van regenwater" door Eric Jansseune

Waar ? Wanneer ? Om 20 uur in Zaal De Welgezinde in het Administratief Centrum (Vrijheid 149 te Hoogstraten)

Organisatie: Velt-Noorderkempen i.s.m. milieuraad en Ecoteam.

woensdag 7 november 2001:

PRAKTIJKLES GEBAK VELT

Het is een praktijkles "Gebak" o.l.v. Jan Christiaensen.

Waar ? Wanneer ? Om 20 uur in bakkerij Widar, Lipseinde te Merksplas

Organisatie: Velt-Noorderkempen

zondag 11 november 2001:

TIK-TAK TOCHT

Waar ? Wanneer? Om 14 uur aan de kerk van Meerle

Verantwoordelijke: Eva Van Looock (03 314 33 53)

Organisatie: JNM-Markvallei

vrijdag 16 november 2001:

PLANTGOEDACTIE "BEHAAG ONZE KEMPEN"

Waar ? Wanneer? Om 19 uur sorteren van het plantgoed in de gemeentelijke werkplaats (Industrieweg 2 te Hoogstraten)

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

zaterdag 17 november 2001:

PLANTGOEDACTIE "BEHAAG ONZE KEMPEN"

U kan zelf streekeigen plantgoed bestellen met de bestelbon elders in dit Biेतutje of uit het gemeentelijk infoblad.

Waar ? Wanneer? Bedelen van het plantgoed van 9 tot 11 uur

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

zaterdag 17 november 2001:

BEHEERSWERKEN HALSCHE BEEMDEN

Waar ? Wanneer? Om 9 uur in de Halsche Beemden

Verantwoordelijke: Jef Leestmans (03 314 60 14)

Organisatie: Natuurwerkgroep-Markvallei

17-18 november 2001:

WATERVOGELTELLING

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (03 314 48 48)

Organisatie: Vogelwerkgroep-Markvallei

zaterdag 24 november 2001:

BEZOEK VOGELREVALIDATIECENTRUM ZUNDERT

Waar ? Wanneer ? Om 13.30 uur met de fiets aan het lokaal of om 14.30 uur aan het revalidatiecentrum in Zundert (Luitertweg).

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (03 314 48 48)

Organisatie: JNM-Markvallei (Iedereen is uitgenodigd)

zaterdag 24 november 2001:

DIA-AVOND: "LA BRENNE"

Waar ? Wanneer ? Om 20 uur in Jan Spannenburgmuseum

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurwerkgroep-Markvallei

zaterdag 1 december 2001:

JNM BESTUURSVERGADERING

Waar ? Wanneer? Om 19 uur in het lokaal

Verantwoordelijke: Ingrid Brosens (03 314 47 75)

Organisatie: JNM-Markvallei

vrijdag 7 december 2001:

TREKTELBIJEENKOMST

Waar ? Wanneer ? Om 20 uur in Jan Spannenburgmuseum

Verantwoordelijke: Jef Leestmans (03 314 60 14)

Organisatie: Vogelwerkgroep-Markvallei

zaterdag 8 december 2001:

FUSIECONGRES

woensdag 12 december 2001:

KOEPELVERGADERING

Waar? Wanneer? Om 20 uur in het lokaal

Verantwoordelijke: Jef Leestmans (03 314 60 14)

15 - 16. december 2001:

WATERVOGELTELLING

Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (03 314 48 48)

Organisatie: Vogelwerkgroep-Markvallei

zaterdag 15 december 2001:

DIA-AVOND: "DE DOLOMIETEN"

Waar ? Wanneer ? Om 20 uur in Jan Spannenburgmuseum

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75)

Organisatie: Natuurwerkgroep-Markvallei

vrijdag 21 december 2001:

DEAD-LINE BIETEUT

zondag 23 december 2001:

KERSTFEEST JNM

We gaan gezellig feesten en vergeet niet je foto's van het kamp mee te brengen !!!

Waar ? Wanneer? Om 14 uur in het lokaal

Verantwoordelijke: Eva Van Loock (03 314 33 53)

Organisatie: JNM-Markvallei

Inschrijven: Bij Eva tot 15 december.

zondag 6 januari 2002:

NIEUWJAARSWANDELING STRIJBEKSE HEIDE

Waar? Wanneer ? Om 9 uur op het Gemeenteplein in Meerle

zaterdag 19 januari 2002:

VRIJE DIA-AVOND

Iedereen die een diareeks of videofilm heeft die hij wil laten zien op deze avond gelieve vooraf contact op te nemen met Wim Verschraegen en wel voor 10 december 2001. Dan kunnen we zien of alles op één avond te tonen is, anders organiseren we nog een tweede dag.

januari - april 2002

CURSUS VOGELKENNIS

Data: Theorie: 16-30 januari, 13 - 27 februari, 13 maart 2002

Praktijk: 17 februari (vm), 24 maart en 21 april 2002.

Inlichtingen en inschrijvingen (voor 1 januari 2002) bij

Jef Leestmans (03 314 60 14)

Kosten: 5 €

De karper

In dit kleine artikeltje zullen we het hebben over een visje. Namelijk de karper. Dit visje is niet moeilijk te bewonderen. Hij zit bijna op iedere vijver en er zullen er veel van jullie zijn die hem al hebben gezien. Je kunt hem namelijk gemakkelijk lokken in de zomer wanneer het warm is en de zon hard schijnt. Je gooit een stuk brood op het water en dan moet je wachten. Meestal komen er eerst van die kleine visjes met rode vinnen aan het brood happen. Dat zijn voorntjes, ook wel blik genoemd door de vissers. Daarna komen meestal een paar dikke vissen aangezwommen. De karper. Wanneer de karper van het brood hapt hoor je meestal een luide smak, als van een dikke kus. Meestal is er dan ineens een heel stuk uit de korst brood verdwenen. Een korst brood op het water gooien is misschien wel eens een goed idee om vissen te bekijken. Probeer het eens uit zou ik zeggen.

We gingen het dus hebben over die dikke vis. Hoe ziet die er eigenlijk uit? De vissen kunnen zeer groot worden tot 120 cm en ze kunnen wel tot 25kg wegen. Karpers hebben een lange rugvin, dat is de vin boven op de vis. En ze hebben meestal een hoge rug en dikke buik. Een klein kopje waarin kleine ogen staan. Naast de mond zijn er twee baarddraden aanwezig. (Dit zijn twee draadvormige snorretjes). De bek kan de karper uitstulpen tot een soort stofzuiger. We hebben verschillende vormen van karpers. We hebben vissen die geheel met "kleine" schubben zijn bedekt, deze vorm is de *schubkarper*. Dan hebben we nog een vorm met weinig schubben, maar die schubben zijn dan wel heel groot en liggen verspreid over het lichaam. Dat schubben lijken wel wat op spiegels. Dit zijn dan de *spiegelkarpers*. Dan hebben we nog een vorm met geen schubben. De *naaktkarper* of *lederkarper*. De opvallendste karpers zijn wel de *koikarpers* die de meeste wel zullen kennen. Gele, oranje, witte, rode karpers met vlekken over het lichaam. Deze vissen zie je dikwijls in tuinvijvers.

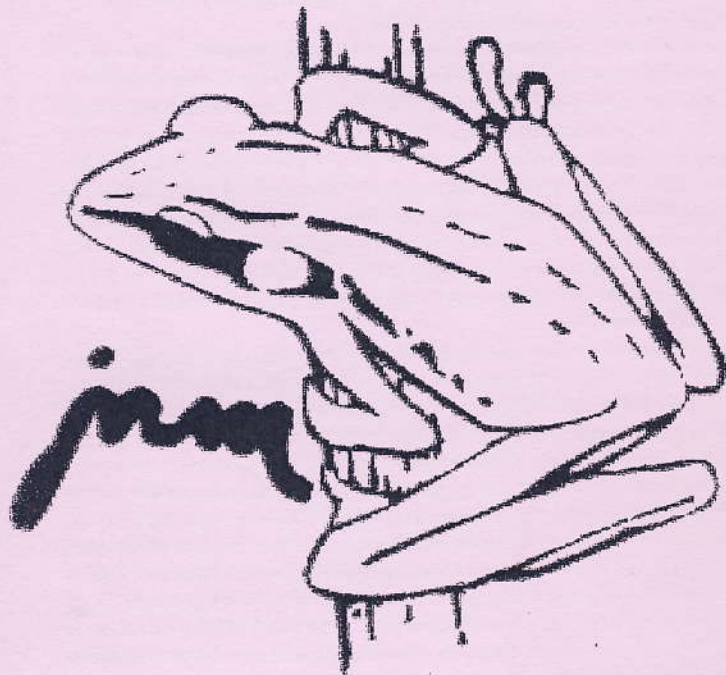
Waar komen we karpers tegen. Bijna overal. Het moet natuurlijk wel in water zijn, want karpers hebben zoals alle vissen kieuwen en kunnen dan ook niet ademen boven water. In kleine vijvertjes, in grote vijvers, in meren, rivieren, kleine kikkerpoelen (als deze niet droog staan in de zomer), in beken, enz... Karpers kunnen leven in vrij vuil water. Ze kunnen enkel leven in zoet water, dus niet in de zee. De zee is zout water.

Wat eten karpers. Een karper eet zowat van alles. Net zoals een varken. Ze eten kleine insecten (bv. larven van libellen), mosseltjes, plankton (zeer kleine diertjes), watervlooien, ook lusten ze wel mais en andere granen (maar normaal zit dat niet in het water). Soms eten ze ook wel een visje. Vele mensen zeggen dat karpers ook waterplanten eten, maar dat is niet waar. Soms zullen ze er wel eens van happen, maar normaal eten ze geen planten. De karpers zoeken dat voedsel op de bodem van het water. Tijdens dat zoeken gooien ze de hele bodem overhoop en daardoor krijgt men troebel (niet helder) water. Door dit woelen verdwijnen waterplanten. Deze worden met wortel en al uitgewoeld. Omdat daardoor de waterplanten verdwijnen denken de mensen dat de karpers ook waterplanten eten. Maar we hebben reeds gezien dat karpers geen planten eten.

Als laatste nog even dit. Wilde karpers komen in België niet voor, daarvoor moeten we naar Oost-Europa trekken. Alle karpers die we hier vinden zijn kweekvormen. Met kweekvormen bedoelen we dieren die afstammen van wilde karpers, zoals honden afstammen van de wolven. De karpers die we bij ons tegenkomen zijn gekweekt om op te eten, ik heb karpers gezien die zo rond waren als een pan. Dit zijn dan ook vormen gekweekt om perfect in een pan te kunnen passen.

Daaaaaaaaaaaaaaaaag!

Zo, deze Piepteut zit er weeral op. Vergeet dus zeker niet je in te schrijven voor het piepweekendje!!!
En zoals je wel weet, zijn alle artikeltjes, tekeningen,... steeds welkom.

Artikeltjes, tekeningen, gedichten,... binnenbrengen bij
Eva Van Loock
Tinnenpotstraat 14
2320 Hoogstraten
03/3 14 33 53
e-mail: girafeva@hotmail.com

